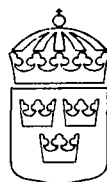

Socialutskottets yttrande

1990/91:SoU2y

Regeringens redogörelse för
behandlingen av riksdagens skrivelser

1990/91
SoU2y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 31 oktober 1990 berett socialutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 1990/91:15 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen.

Bakgrund

Sedan år 1961 lämnar regeringen varje år en redogörelse till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Redogörelsen är knuten till de skrivelser i vilka riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Redovisningsperioden har under senare år varit tiden från ett riksmötes början till nästa riksmötes början, dvs. den 1 oktober — den 30 september, men även de äldre riksdagskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen tas med i redogörelsen.

Under riksmötet 1989/90 beredde konstitutionsutskottet övriga utskott tillfälle att yttra sig över de delar av skrivelsens innehåll som hade samband med deras resp. beredningsområden.

Inför sitt yttrande till konstitutionsutskottet (1989/90:SoU2y) gick socialutskottet igenom riksdagens tillkännagivanden på utskottets område sedan riksmötet 1986/87 och gjorde en avstämning av dessa mot regeringens redogörelser för motsvarande tid. Socialutskottet gjorde dessutom en särskild granskning av de äldsta ännu inte slutbehandlade ärendena. Utskottet konstaterade att det fanns ett flertal tillkännagivanden från 1986/87 års riksmöte som inte föranlett någon åtgärd från regeringens sida. Utskottet — som dock inte gjorde någon ingående prövning av i vilken utsträckning de av regeringen redovisade åtgärderna materiellt tillgodosett riksdagens önskemål — gjorde vissa påpekanden i anslutning till fyra ärenden. Utskottet hade inte någon erinran mot utformningen av regeringens årliga skrivelse som en formell bekräftelse på att regeringen har utfärdat av riksdagen beslutade författningar och att regleringsbrev har beslutats med anledning av att riksdagen anvisat medel för ett visst ändamål. Utskottet ansåg dock att skrivelsen lämpade sig mindre väl för analyser av regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet konstaterade att endast regeringens formella beslut redovisas i skrivelsen. Beslutets

materiella innebörd redovisas däremot inte och inte heller planerade åtgärder eller andra överväganden från regeringens sida i ärendet som skulle kunna vara av intresse för riksdagen. Utskottet efterlyste en ordning som skulle kunna förbättra förutsättningarna för en konstruktiv dialog mellan riksdagen och regeringen i de ärenden där riksdagen funnit skäl att ge sin mening till känna för regeringen.

Konstitutionsutskottet behandlade regeringens redogörelse och yttranden i betänkandet 1989/90:KU30. Konstitutionsutskottet ansåg bl.a. när det gäller riksdagsskrivelser som är mer än två år gamla och som inte har slutbehandlats att orsaken till detta samt vidtagna och planerade åtgärder regelmässigt bör anges. Slutligen förutsatte konstitutionsutskottet att de förslag till förbättrad utformning av redogörelsen som de andra utskotten lämnat beaktas efter hand. Dessa förslag gällde önskemål om ökad läsbarhet, fylligare uppgifter om vidtagna åtgärder, markering av ämnesord, undvikande av upprepning genom att äldre skrivelser redovisas endast beträffande de delar som inte förut har anmälts som åtgärdade. Regeringen borde för varje riksdagsskrivelse ange även de delar (moment) som inte har slutbehandlats och planerade åtgärder.

I syfte att underlätta regeringkansliets redovisning översände socialutskottet i juni 1990 till socialdepartementet för kännedom en inom utskottskansliet gjord sammanställning över riksdagens tillkännagivanden på socialutskottets område under riksmötena 1988/89 och 1989/90.

1990 års redogörelse

Inom regeringkansliet har upprättats en ny redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Utarbetandet av denna har skett med beaktande av de synpunkter som framfördes av konstitutionsutskottet. Redogörelsen avser åtgärder som vidtagits från tiden för föregående redogörelse fram till det senaste budgetårsskiftet, dvs. under tiden den 1 oktober 1989 — den 30 juni 1990. Tidsrymden är betingad av konstitutionsutskottets önskan om en övergång till redovisningar budgetårsvis. Liksom tidigare är redogörelsen uppställd departementsvis efter det departement riksdagsskrivelsen har ställts till. Inom varje departementsavsnitt har materialet hänförs till tre tidsperioder, nämligen det sislidna riksmötet (1989/90), det nästföregående (1988/89) och äldre riksmöten. Redovisningen omfattar dels alla riksdagsskrivelser från det senaste riksmötet, dels de riksdagsskrivelser från tidigare riksmöten som inte har slutanmälts tidigare. Det finns också ett kompletterande, kronologiskt uppställt register med hänvisningar till var i redogörelsen varje riksdagsskrivelse återfinns.

Motion

En motion, 1990/91:K15 av Daniel Tarschys (fp), har väckts med anledning av skrivelsen. I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utformningen av regeringens skrivelser med redogörelse för behandlingen av

riksdagens skrivelser. Motionären är kritisk mot regeringens användning av uttrycket "slutbehandlad". Motionären anger exempel på tillkännagivanden från socialutskottet i vilka utskottet efterlyst åtgärder av olika slag från regeringens sida, där regeringen efter ha lämnat utredningsuppdrag till socialstyrelsen ansett ärendet slutbehandlat. Motionären framhåller att, även om riksdagens framställning formellt sett gått ut på att uppdrag borde ges, det bör vara underförstått att uppdragen också bör fullföljas. Regeringen bör därför på ett eller annat sätt redovisa vad den begärda utredningen kommer fram till. Motionären efterlyser en förändrad redovisningspraxis i framtida skrivelser. I den mån riksdagens framställningar avser åtgärder och resultat snarare än utredningar bör ett ärende inte anmälas som slutbehandlat innan de begärda åtgärderna har vidtagits eller de avsedda resultaten kan framvisas. Även i de fall där riksdagens framställning går ut på att en utredning bör föranstaltas finns det enligt motionären skäl att redovisa inte bara beställningen utan också resultaten för riksdagen.

Utskottet

Utskottet har inför behandlingen av skrivelse 1990/91:15 inbjudit statssekreterarna i socialdepartementet till en överläggning om riksdagens tillkännagivanden på socialutskottets område under de senaste två riksmötena.

Utskottet konstaterar att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen denna gång utformats på en nytt sätt. Redogörelsen är enligt utskottet bättre uppställd och mer lästläst än tidigare år. Utskottet har förståelse för att redovisningen måste göras förhållandevis kortfattad och den inte redan nu fullt ut motsvarar riksdagens önskemål.

Utskottet har i detta sammanhang inte funnit någon anledning att erinra mot handläggningen av något enskilt ärende.

I motion 1990/91:K15 (fp) framförs kritik bl.a. mot att regeringen i skrivelsen redovisat ärenden som slutbehandlade i och med att regeringen föranstaltat om en utredning av en viss fråga. Utskottet har i och för sig viss förståelse för regeringens önskemål att inte redovisa ärenden som öppna under lång tid. Utskottet anser det ändå angeläget att regeringen för riksdagen inte enbart redovisar t.ex. att ett utredningsuppdrag givits utan även resultaten av uppdraget. Detta är naturligtvis särskilt angeläget i det fall då riksdagens tillkännagivande avsett behovet av åtgärder eller resultat snarare än en utredning i frågan.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 5 februari 1991

På socialutskottets vägnar

Daniel Tarschys

Närvarande: Daniel Tarschys (fp), Bo Holmberg (s), Anita Persson (s), Sten Svensson (m), Aina Westin (s), Ulla Tillander (c), Per Stenmarck (m), Rinaldo Karlsson (s), Ingegerd Anderlund (s), Ingrid Hemmingsson (m), Ingrid Ronne-Björkqvist (fp), Rosa Östh (c), Gudrun Schyman (v), Anita Stenberg (mp), Jan Andersson (s), Sinikka Bohlin (s) och Maj-Inger Klingvall (s).

1990/91:SoU2y